

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-08-290-S

СИЛАБУС

освітньої компоненти

SYLLABUS

Лідерство та управління командою	Leadership and team management
Шифр за ОП ОК 7	Code in Educational Program OK 7
Освітній рівень: магістерський (другий)	Educational level: Master's (second)
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Fields of knowledge: 07 «Management and administration»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Field of study: 073 «Management»
Освітня програма: «Менеджмент організацій і адміністрування»	Degree Programme: «Management of organizations and administration»

РІВНЕ – 2023

Силабус освітньої компоненти «Лідерство та управління командою» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування». Рівне: НУВГП. 2023. 13 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/26659>

Розробник силабусу:

е-підпис Судук О.Ю., к.с.-г.н., доцент кафедри менеджменту

Силабус схвалений на засіданні кафедри

Протокол № 21 від “29” серпня 2023 року

Завідувач кафедри:

е-підпис Кожушко Л.Ф., д.т.н., професор кафедри менеджменту

Керівник освітньої програми

е-підпис Судук О.Ю., к.с.-г.н., доцент кафедри менеджменту

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ економіки і менеджменту

Протокол № від “31” серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:

е-підпис Ковшун Н.Е., д.е.н., професор

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	<i>Магістр</i>
Освітня програма	<i>Менеджмент організацій і адміністрування</i>
Спеціальність	<i>073 «Менеджмент»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 рік навчання, 2 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>5</i>
Лекції:	<i>денна – 26 год., заочна – 6 год.</i>
Практичні заняття:	<i>денна – 24 год., заочна – 8 год.</i>
Самостійна робота:	<i>денна – 100 год., заочна – 136 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
	<i>Судук Олена Юріївна, к.с.г.н., доцент кафедри менеджменту</i>

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Судук Олена Юріївна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-4620-4389
Як комунікувати	o.y.suduk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета і цілі

Метою викладання дисципліни «Лідерство та управління командою» є сприяння виявленню та розвитку лідерських якостей здобувачів вищої освіти, формування загальних компетентностей щодо використання інструментів лідерства у професійній діяльності, здатності працювати у команді, а також оволодіння практичними інструментами організації ефективної команди та розподілу ролей, управління командою як системою.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння знаннями щодо сутності лідерства, історії розвитку відповідних теорій, особливості різних стилів лідерства, передумов ефективного лідерського впливу;
- формування вміння здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в умовах підприємства, навичок та вмінь обирати ефективні методи та прийоми управлінського впливу в умовах невизначеності та ризику;
- забезпечення вміння визначати свій стиль лідерства, ідентифікувати й намітити план розвитку лідерських якостей;
- формування системного уявлення про команду та командотворення, оволодіння знаннями щодо механізму формування команди та процесів внутрішньої динаміки команди під час переходу від одного етапу розвитку до іншого;
- набуття навичок взаємодії та командної роботи;
- забезпечення вміння визначати сфери спільних інтересів та цінності для побудови ефективного партнерства, здійснювати оцінку ділових партнерів, оформляти договірні відносини, здійснювати ділові переговори з урахуванням етичних вимог;
- формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування з питань лідерства, партнерства та командотворення, пояснення змісту відповідної проблематики в колі фахівців та нефахівців;
- забезпечення вміння узагальнювати та деталізувати окремі факти, явища, механізми, тенденції у теорії та практиці лідерства та командотворення, робити прогнози щодо їх розвитку.

Отримані теоретичні знання та практичні вміння студенти мають застосовувати в процесі проходження виробничо-тренінгової і переддипломної практик, написанні магістерської роботи.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1899>

КОМПЕТЕНТНОСТІ

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком

СК 13. Здатність до ефективного сприйняття та впровадження змін на організаційному та індивідуальному рівні

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН)

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);

ПРН 16. Вміти адаптуватися до змін та управляти ними на індивідуальному та організаційному рівнях.

Лекцій 26 год

Прак./сем. 24 год

Самостійна
робота 100 год**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 1**

Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати професійну термінологію, вміти пояснювати базові концепції, використовувати власні приклади для ілюстрації відповідей, знаходити спільні риси та відмінності при порівнянні фактів, явищ. Розуміти сутність поняття «лідерство», різноманіття підходів до його визначення; роль лідера в глобальному світі та на мікрорівні, експертне, емоційне та ситуаційне лідерство, психотипи особистостей та лідерство, редизайн лідерства.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); командне вирішення завдань (групова форма роботи); дослідження, обговорення, виконання творчих завдань.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 4

Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Формування системного уявлення про команду та командотворення, оволодіння знаннями щодо механізму формування команди та процесів внутрішньої динаміки команди під час переходу від одного етапу розвитку до іншого. Формувати команди зі своїх та зовнішніх співробітників. Підбирати та оцінювати команди.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); ділові ігри; дослідження, обговорення, кейси.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН-6

Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Розуміти принципи встановлення психологічних та професійних меж у практичній діяльності лідера; розуміти загальні підходи до прийняття рішень у практиці; бути здатним розвивати в собі професійні якості, необхідні для ефективної професійної діяльності, ефективного прийняття швидких рішень в умовах невизначеності, ризиків та кризових ситуацій.
Методи та технології навчання	Лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); ділові ігри; кейс-задачі; дискусії; обговорення; дослідження.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН-7

Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здійснювати аналіз своєї діяльності та застосовувати методи емоційної та когнітивної саморегуляції для оптимізації власної діяльності та психічного стану. Володіти техніками ефективного публічного виступу, знати схеми виступів; утримувати концентрацію уваги аудиторії; підбирати ефективні прийоми впливу на масову психологію; бути здатним підбирати
--	--

	оптимальні мовні стратегії в публічних виступах; розуміти і використовувати сугестивні методики, вміти формувати стратегію та сценарій ведення переговорів.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); дискусії та семінари (індивідуальна та групова форма роботи); ділові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, дослідження, обговорення.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН-10

Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати про роль лідера у створенні команди та в управлінні командою. Розуміти основи відмінності між командою та групою, принципи організації командної форми робіт. Знаходити підходи до формування ефективної команди. Здійснювати аналіз факторів ефективного досягнення командних цілей, визначати свій стиль лідерства, ідентифікувати й намітити план розвитку лідерських якостей. Володіти методами зміцнення команди. Знати фактори довіри у команді, вміти управляти конфліктами
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); командне вирішення завдань (групова форма роботи); дослідження, обговорення, виконання творчих завдань.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ПРН 11

Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Сформувати розуміння лідерства як набору властивостей і навичок розвитку особистості. Уміти визначати зони можливих етичних проблем під час виконання професійних обов'язків; бути здатним здійснювати контроль власних емоційних станів у практиці. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону; вміти проявляти професійно значущу ініціативу, психологічну гнучкість та відповідальність у побудові стосунків; мати сформоване латеральне та асертивне мислення, вміти оцінювати рівень харизматичності особистості за допомогою матриці атрактивності та знати способи його підвищення.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); ділові ігри; дослідження, обговорення, кейси
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ПРН 12

Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в умовах підприємства, вміти обирати ефективні методи та прийоми управлінського впливу в умовах невизначеності та ризику
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); командне вирішення завдань (групова форма роботи);

	дослідження, обговорення, виконання творчих завдань.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ПРН 16

Вміти адаптуватися до змін та управляти ними на індивідуальному та організаційному рівнях

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати психологічні засоби створення привабливого іміджу лідера і організації, вміти сприймати зміни на індивідуальному та командному рівні, управляти ними. Формувати проект впровадження змін.
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); командне вирішення завдань (групова форма роботи); дослідження, обговорення, виконання творчих завдань.
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА

ТЕМА 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві

Феномен «лідерство» та його види. Функції лідера, його особистісні характеристики. Сутність лідерства та управління, головні відмінності. Портрет сучасного лідера. Роль лідера в глобальному світі та на мікро-рівні. Організаційне лідерство. Визначення поняття, предмет та завдання психології лідерства. Сучасне бізнес-середовище, внутрішня та зовнішнє середовище організації. Задачі лідера. Щоденне лідерство. Приклади успішних компаній.

ТЕМА 2. Теорії лідерства

Історія лідерства. Еволюція теорії лідерства. Зарубіжні теорії лідерства. Використання теорій лідерства в психології лідерства та в бізнесі. Сутність та особливості вітчизняних теорій лідерства.

ТЕМА 3. Типологія лідерства

Експертне, емоційне та ситуаційне лідерство. Віртуальне лідерство. Трансформаційні та транзакційні лідери. Класифікація лідерів. Обов'язки менеджера та керівника, відмінність керівника від лідера. Психотип лідера. Типи особистостей та лідерство. Політичне лідерство. Редизайн лідерства. Типи лідерства за М.Вебером.

ТЕМА 4. Джерела, види та інструменти влади

Визначення й природа влади. Джерела індивідуальної влади. Використання влади при прийнятті стратегічних рішень. Потреба в досягненні й потреба у владі. Психологічна допомога в плануванні реалізації ефективної кар'єри сучасного лідера. Психологічні засоби створення привабливого іміджу лідера і організації.

ТЕМА 4. Лідерство. Індивідуальне та групове прийняття рішень

Умови прийняття рішень: визначеність, невизначеність, ризик та конфлікт. Прийняття рішень в умовах ризику. Дерево рішень. Евристичні методи прийняття рішень. Ефект якоря, боротьба з якорями. Рамкування. Творче прийняття рішень, креативність і лідерство. Прийняття рішень в умовах конфлікту. Вирішальні правила. Метод аналізу ієрархій. Особливості групового прийняття рішень. Втрата процесу. Проблема складу групи. Проблема участі. Проблема впливу. Властивості групи. Негативні ефекти в групі. Методики розроблення групового рішення. Метод прийняття групових рішень. Психологічні аспекти групових рішень. Групові ефекти.

ТЕМА 5. Розвиток лідерських якостей. Способи позиціонування лідера

Структура образу лідера. Імідж керівника-лідера та його складові. Поняття авторитету. Гендерні аспекти лідерства. Психологічні засоби створення привабливого іміджу лідера і організації. Сутність поняття харизми. Оцінка рівня харизматичності особистості за допомогою матриці атрактивності. Способи підвищення рівня харизматичності лідера. Роль психокорекції поведінки в створенні позитивного іміджу керівника-лідера. Лідерство і саморозвиток. Формування креативного лідера. Плануванні реалізації ефективної кар'єри сучасного лідера (План перемоги «Як стати №1»).

ТЕМА 6. Сутність та форми ділового партнерства

Причини й умови розвитку партнерства в діловому світі. Порівняльні характеристики й категорії ділових партнерів. Фактори надійності ділових відносин. Довіра в колективі як основа ділового партнерства. Довіра як ключовий фактор ефективності ділового партнерства. Фактори довіри. Ознаки обману: вербальні й невербальні. Форми впливу на партнерів по спілкуванню. Неімперативні та імперативні форми впливу. Психологічні прийоми впливу на партнерів по спілкуванню. Сприйняття та оцінка партнерів по спілкуванню один одного. Управління залученістю стейкхолдерів в отриманні соціально значущих результатів діяльності організації.

ТЕМА 7. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління

Визначення сутності та змісту комунікації в організації. Комунікація як структура організації. Структура комунікаційного процесу, його змістовні елементи. Основні візуальні засоби спілкування. Прийоми встановлення контакту. Роль духовних цінностей в лідерстві та груповій динаміці. Підготовка концепції та сценарію переговорів. Морально-психологічна підготовка членів робочої групи до переговорного процесу. Моральнопсихологічна підготовка членів робочої групи до переговорного процесу.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМАНДНОЇ РОБОТИ

ТЕМА 8. Поняття команди, характерні ознаки ефективних команд

Підходи до визначення команди. Основи відмінності між командою та групою. Ключові характерні ознаки команди. Принципи організації командної форми робіт. Психологічні явища в команді. Різновиди команд. Фактори ефективної роботи команди. Критерії ефективної команди.

ТЕМА9. Формування команд і робота в командах. Застосування коучингового підходу в управлінні командою

Стратегія формування керівником управлінської команди. Індивідуальний стиль формування управлінської команди. Фактори, що зумовлюють стиль та стратегію командування. Особливості ефективної команди. Підходи до формування команди. Формування команди зі своїх та зовнішніх співробітників. Підбір та оцінка команди. Зміст технології побудови команди. Психологічні методи для підвищення ефективності командної роботи. Приклади ефективних команд в бізнесі. Застосування коучингового підходу в управлінні командою.

ТЕМА 10. Розподіл ролей в команді

Цілі та ролі в команді. Принципи розподілу ролей в команді. Ролі в команді за Річардом Дафтом. Фактори, що визначають ролі в команді. Психологічні типи. Теорія командних ролей Реймонда Белбіна. Зміна ролей. Типи команд.

ТЕМА 11. Життєвий цикл команди

Психологічна сумісність в команді. Основні етапи функціонування команди. Стадії розвитку команди за Брюсом Тукманом. Проектні команди. Життєвий цикл команди проекту.

ТЕМА 12. Мотивація та ефективне управління командою

Закон ефекту. Теорія очікування. Форми керівництва командою. Методи зміцнення команди. Фактор довіри у команді. Управління конфліктами. Класифікація конфліктів. Варіанти поведінки у конфлікті. Переговори як інструмент вирішення конфлікту. Моніторинг ефективності команди. Стилі управління персоналом. Технології управління людськими ресурсами.

Теми практичних занять

1. Природа лідерства. Сутність та основні поняття
2. Корпоративна влада та корпоративна культура в системі управління персоналом
3. Оцінка лідерських якостей керівника
4. Способи позиціонування лідерських якостей
5. Технології лідерства в організації
6. Команда: характеристика, стадії розвитку, рольова структура
7. Основи роботи в команді. Методика тимблдингу
8. Діагностика функціонально-рольових позицій за методикою Р.М. Белбіна
9. Формування партнерської взаємодії
10. Мотивація та ефективне управління командою

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Комунікативні навички (письмове, вербальне, невербальне спілкування), здатність виступати публічно, базові навички переговорів, вміння слухати і чути, навички гнучкості та адаптованості до ситуації, формування власної думки та прийняття рішення в умовах невизначеності, здатність управляти своїми емоціями та емоціями інших людей, ініціативність, лідерські навички, проявляти вміння системного мислення, вміння розуміти, характеризувати себе та своє соціальне оточення, обирати адекватні стилі поведінки у конфлікті.

Форми та методи навчання

Активні методи навчання: робота в групах, презентації, тренінги, семінаробговорення (дискусія), ситуативні задачі та навчальні ігри, метод кейсів, моделювання професійної діяльності, проблемно-пошукові методи; метод проектного навчання; методи колективної розумової діяльності; метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати практичні завдання, вчасно здати модульні контролі знань, самостійну роботу, приймати участь у семінарах, форумах. Студенти можуть виконувати альтернативні завдання, які забезпечуватимуть досягнення встановлених результатів навчання, за попереднім погодженням з викладачем.

Критерії оцінювання встановлюються окремо до кожного навчального завдання. При оцінюванні результатів роботи враховується: повнота і якість виконання завдання (не менше 60% балів, виділених на завдання); вчасність виконання завдання (до 40% балів за завдання).

За вчасне та якісне виконання практичних завдань студент отримує обов'язкових 60 балів, а також: 20 балів – модуль №1; 20 балів – модуль №2. Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: написання наукових робіт, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи можуть вибрати самостійно та погодити із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

За кожним змістовим модулем проводиться по одному модульному контролю. Модульні контролі проводяться у тестовій формі на платформі <https://exam.nuwm.edu.ua/> відповідно до графіка навчального процесу.

У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 бали (10 балів), рівень 2 – 6 запитань по 1 балу (6 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Порядок проведення поточних і семестрових контролів та інші документи, пов'язані з організацією оцінювання та порядок подання апеляцій наведений на сторінці Навчально-наукового центру незалежного оцінювання за посиланням - <https://goo.su/F1ELCc>.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу. В освітньому процесі використовують наукові досягнення викладача курсу, механізми та процедури в освітньому процесі університету <https://nuwm.edu.ua/sp>

Рекомендована література (основна, додаткова)

Основна література:

1. Конспект лекцій навчальної дисципліни «Лідерство та управління командою»;
2. Тестові завдання та кейс-задачі за змістовими модулями навчальної дисципліни;

3. Вербовська Л. С., Боднар Г.Ф., Микитюк Н.Є. Технології лідерства в організації. Конспект лекцій. Івано-Франківськ: Видавництво «ІФНТУНГ». 2021. 80 с.
4. Нестуля О. О. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 – освіта / педагогіка, спеціальності – 011 освітні, педагогічні 73 науки / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, Н. В. Кононець. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с.
5. Таранюк К. В. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / уклад. : К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.

Додаткова література:

6. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О. Психодіагностика лідерських якостей військовослужбовців : метод. посіб. К. : ТОВ «7БЦ», 2023. 171 с.
7. Іцхак Адізес «Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером» / І. Адізес. «Наш формат», 2018. 304 с.
8. Жигайло Н., Кохан М., Данилевич Н. Психологія бізнесу. Навч. посібн. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 308 с.
9. Ситник Н. І. Управління персоналом: навч. посібник для вищ. навч. закл. К.: "ІНКОС", 2019. 471 с.
10. Вікторія КИФЯК Інструменти командоутворення. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т імені Юрія Федьковича, 2022. 165 с.

Інформаційні ресурси

11. Інтернет портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>.
12. Cambridge Dictionary. Management. <https://goo.su/aKyZY>.
13. Coursera. 12 Project Manager Interview Questions and How to Answer them <https://goo.su/Yea8T4>.
- Вербальна комунікація: навч. матеріали он-лайн: психологія. URL: <https://goo.su/eo5NLm>.
14. Вербальна та невербальна комунікація. URL: <https://goo.su/wnZChF>.
15. Види комунікацій в організації: теорія організації та організаційна поведінка. URL: <https://goo.su/PI4M7>.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Відповідно до цього документа і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно з <https://goo.su/6SGhV>. Оголошення стосовно дедлайнів складання та перескладання оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним положенням <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>. Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження

певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами дисципліни та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу можуть, за згодою, долучатись представники бізнесу, що мають успішний досвід впровадження і практику застосування положень, принципів та інструментів розробки та просування інвестиційних проектів.

Правила академічної доброчесності

Перед початком курсу кожному студенту доцільно ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови. За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <https://goo.su/pWWzi>.

Вимоги до відвідування

Студенти обов'язково повинні відвідувати усі заняття, де передбачається колективна робота у мікрогрупах та проводяться презентації виконаних студентами робіт. Усі інші види робіт студент може виконувати самостійно, дотримуючись встановлених дедлайнів. У разі відсутності студента на занятті, що передбачає виконання колективної роботи, з поважної причини (підтверджується документально) студенту видається альтернативне завдання.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати смартфони, планшети та ноутбуки.

Оновлення

Зміни до силабусу навчальної дисципліни можуть вноситися за ініціативою викладача, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення у сфері креативної індустрії, а також за результатами зворотного зв'язку зі студентами у порядку, визначеному нормативними документами НУВГП.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно змін у галузі психології та використання сучасних технологій навчання. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>
- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

• Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 <https://goo.su/zhJzD>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки: <https://goo.su/TrvQc>
- Як знайти статтю у Scopus: <https://goo.su/ncMp>
- База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com>
- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів: <https://goo.su/epFZPF>.

Лектор, к.с.г.н.,
доцент кафедри менеджменту
О.Ю.

Судук

Автор
Доцент

Олена СУДУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №718 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00